

BM-II.059.1.685.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 6396 Panów Posłów Tomasza Nowaka i Krzysztofa Gadowskiego w sprawie art. 108 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po uzyskaniu stanowiska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w tej sprawie, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Organem wykonującym przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), który przyznaje i ustala wysokość świadczeń emerytalno-rentowych w sposób wskazany w ustawie emerytalnej¹. Z art. 116 ust. 1 ustawy emerytalnej wynika, że postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe jest wszczynane na wniosek zainteresowanego. Jest to jedna z podstawowych, konstrukcyjnych zasad postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe.

Kwestię ponownego ustalenia wysokości emerytury obliczonej w myśl nowych zasad, tj. z uwzględnieniem zwaloryzowanego kapitału początkowego i składek emerytalnych zapisanych na koncie ubezpieczonego reguluje art. 108 ustawy emerytalnej. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli po dniu, od którego przyznano emeryturę, emeryt podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wysokość świadczenia ulega ponownemu ustaleniu.

Przeliczenie emerytury polega na zwiększeniu świadczenia o kwotę wynikającą z podzielenia zwaloryzowanych składek zapisanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia, ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury. Kwota emerytury, po jej przeliczeniu w trybie art. 108 ustawy emerytalnej, zależy od:

- wielkości zgromadzonych składek, zapisanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury do miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym został złożony wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia,
- mechanizmu waloryzacji składek, zapisanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury,
- średniego dalszego trwania życia, określonego na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn. Tablice średniego dalszego trwania życia są podstawą do ponownego ustalenia wysokości emerytury na wnioski zgłoszone od 1 kwietnia danego roku do 31 marca kolejnego roku.

Wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury, emeryt może zgłosić nie wcześniej niż po upływie roku kalendarzowego lub po ustaniu ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

---

¹ ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631, z późn. zm.), dalej ustawa emerytalna.

Mając na uwadze obowiązujące przepisy, złożenie wniosku inicjuje postępowanie w sprawie świadczeń emerytalnych. O momencie złożenia wniosku o ponowne przeliczenie wysokości emerytury decyduje emeryt. Takie rozwiązanie umożliwia osobom, które po przyznaniu emerytury były aktywne zawodowo, na świadome podjęcie decyzji o dogodnym terminie złożenia wniosku, uwzględniającej wysokość zgromadzonych składek, mechanizm ich waloryzacji oraz długość średniego dalszego trwania życia.

Ustawodawca, wprowadzając powyższą regulację, nie narzucił terminu, w którym należy złożyć wniosek, a jedynie ograniczył częstotliwość jego składania. Przyjęcie takiego rozwiązania przez ustawodawcę było uzasadnione, gdyż wybranie odpowiedniego terminu złożenia wniosku o przeliczenie emerytury rzutuje na jej wysokość (opóźnienie terminu zwiększa kwotę zwaloryzowanych składek, zmniejsza się jednocześnie średnia liczba miesięcy, określająca dalsze trwanie życia - tym samym, doliczana kwota, stanowiąca iloraz tych składowych, jest wyższa). Postulowane w interpelacji rozwiązanie nie byłoby więc korzystne dla wszystkich świadczeniobiorców, w szczególności takich, którzy w sposób świadomy i celowy wybierają termin na złożenie wniosku, o którym mowa w art. 108 ust. 3 ustawy emerytalnej.

Z tych powodów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są prowadzone prace nad zmianami przepisów prawa w zakresie wskazanym w interpelacji Panów posłów.

Ponadto należy wskazać, że złożenie wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury nie wymaga osobistego stawiennictwa w placówce ZUS. Wniosek ten można bowiem przesać elektronicznie przez Platformę Usług Elektronicznych (PUE)/eZUS lub za pośrednictwem operatora pocztowego. Osoby, które chcą składać wnioski elektronicznie, a nie mają jeszcze konta na PUE/eZUS, mogą przy jego założeniu skorzystać z pomocy pracowników ZUS. Wniosek można również złożyć osobiście podczas wizyty w dowolnej placówce ZUS na piśmie lub ustnie do protokołu. W przypadku braku możliwości samodzielnego załatwienia sprawy można skorzystać z pomocy ustanowionego w ZUS pełnomocnika.

W związku z pytaniem o liczbę złożonych w ZUS w 2023 r. wniosków o przeliczenie świadczeń emerytalnych na podstawie art. 108 ustawy emerytalnej informuję, że w tej sprawie zwróciłem się z pytaniem do Prezesa ZUS, który poinformował, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dysponuje danymi w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/